

Posudek

na diplomovou práci Lucie Brachové na téma „Poměr vnitrostátního práva k právu mezinárodnímu a jeho řešení v ústavním zřízení České republiky“

Problematika poměru práva mezinárodního a vnitrostátního patří k základním teoretickým otázkám mezinárodního práva veřejného i ústavního práva jednotlivých zemí. Autorka v kapitole 1 mapuje teoretické problémy řešení problému v rámci tradičního pojetí monistické a dualistické teorie a zmiňuje i koordinační teorii. Z obsahu (bod 1.2.2.2) vzniká mylný dojem, že recepci odlišuje např. od transformace, což ve vlastním textu (17 – 8) nikterak nedovozuje. Kapitola 2 je věnována řešení vztahu mezinárodního a vnitrostátního práva od r. 1918 až po současný stav. Kapitola 3 se selektivně pokouší ke komparaci se zahraniční právní úpravou (Slovensko, Velká Británie, Islámské právo). Není jasné, proč autorka zařadila do své monografie výběrově právě tyto subjekty, nikoli např. státy EU nebo jiný více sevřený celek. Kapitola 4 se zabývá především vztahem práva EU k právu mezinárodnímu a vnitrostátnímu členských zemí EU.

Zpracování tématu prozrazuje zájem diplomatky o problematiku mezinárodního práva a schopnost takové téma i zasvěceně zpracovat. Poněkud neorganicky a školácky působí z hlediska tématu obecné kapitoly 1.1 „Pojem mezinárodního práva“ nebo 4.1 „Stručná charakteristika Evropské unie“. Pokud diplomantka není nebo nebyla stipendistkou Fulbrightovy nadace (a studentka tak chce nadaci vyjádřit vděčnost) je zvláštní citovat J. W. Fulbrighta (úvod a resumé) jako v podstatě klasika teorie práva a navíc mnoho neříkající tezí, že „právo je základem stability a pořádku“ (autorka uvádí bez uvozovek a bez zmínky strany publikace). Pozitivně lze hodnotit práci studentky s českou a zahraniční literaturou. Výsledek vlastního předmětu zkoumání bývá většinou shrnut v závěru práce. Poněkud platonicky a nepřesvědčivě působí tvrzení, že „chce-li být nějaký stát plnohodnotným členem mezinárodního společenství, je nucen nejen tolerovat ostatní státy, ale také s nimi spolupracovat...“ (s. 64).

Pokud jde o vztah vnitrostátního práva a mezinárodního práva smluvního dal by se tento vztah vyjádřit nepochybně i frází „plnění závazků státu z mezinárodních smluv“. Poněkud problematičtější je pak řešení vztahu vnitrostátního práva a mezinárodního práva

obyčejového, který např. v právním řádu ČR není skutečně dostatečně řešen. Škoda, že diplomantka neporovnala v daném případě např. právní úpravu v SRN a některých dalších zemích. Mnohé ústavy řeší otázku plnění vnitrostátních závazků z mezinárodního práva komplexněji. V praxi není pojednána např. problematika tzv. self-executing treaties.

Autorka tvrdí, že všechny normy mezinárodního práva mají „stejnou právní sílu“ (s. 6). Platí toto tvrzení i s ohledem na existenci imperativních norem? Posuzovatel nechápe, proč autorka vůbec zmiňuje mezinárodní právo obchodní (s. 6 – 7). Proč normativistu H. Kelsena označuje též za pozitivistu (s. 12)? Mohla by autorka vysvětlit pojmy „naturalistického proudu monismu“ a „právního pozitivismu“ (s. 12)? Ztotožňuje se autorka s pojetím mezinárodního práva jako „svědomí“ mezinárodního společenství (Duguit, G. Scelle)?

Práci hodnotím jako velmi dobrou. Autorka se výrazně opírá, resp. přebírá názory J. Malenovského a využila nebyvalou měrou i studii L. Bezouškové o islámském právu. Škoda, že se diplomantka nepokusila více o formulaci vlastních názorů na „recepti“ mezinárodního práva, a to i ve srovnání alespoň s právem „hlavních států EU“.

Práce nepochybně splňuje kritéria kladené na diplomovou práci a posuzovatel ji proto doporučuje k ústní obhajobě.

Autorka by se měla při ústní obhajobě zaměřit na:

1. Úpravu poměru práva mezinárodního a vnitrostátního v ústavách alespoň SRN, Francie, Itálie, Nizozemska v porovnání s úpravou v ČR
2. Vysvětlení pojmu a významu self-executing treaties.

Dne 27. 4. 2012

JUDr. Josef Mrázek DrSc
vedoucí práce